

Свети архангел Михаил - вожда на небесните безплътни сили

Автор: Николай Божков

На 8 ноември Българската православна църква чества Събора на Свети архангел Михаил и на небесните безплътни сили.

Според християнската религия, седем са първенстващите ангели, наречени Архангели, които стоят край Бога и всеки един от тях има своя мисия. Това са □ Михаил, Гавраил, Рафаил, Уриил, Салатиил, Йехудиил, Варахиил

Свети архангел Михаил, чието име на еврейски означава "кой е като Бога", е архангела с най-висш чин от първенсвуващи 7 архангели, които винаги стоят пред престола на Господа. Михаил е наречен наречен още Архистратег-Първи военначалник на светлото небесно ангелско войнство представя Божието слово, Светият архангел Гавраил е носител на Божиите Рафаил-лечител на недъзите, Светият архангел Уриил-просветител на душите, Салатиил е молител и застъпник пред Бога, Иехудиил е прославящ Господа, а Варахиил е подател на Божиите благословения.

Ангелите са пазители на човешкия род и всеки човек получава с рождението си по един ангел-пазител, който го предпазва от опасности, беди и скърби, а когато човек съгреша, ангелът е този, който му посочва праведния път. Но трябва да внимаваме, този ангел не прощава всички наши грехове, той не е принуден да бди над нас вечно.

Затова църквата се обръща с молитва към ангелите да ни закрилят и избавят от изкушенията на лукавия и неговите зли духове. В молитвата си към своя ангел-хранител молещият изрича думите: "Свети ангеле, който си ми даден от Бога, добри мой пазителю, моля ти се, избави ме от всякакви напасти, спаси ме от скърби!", а при всяка служба на просителното молебствие се обръща към Бога с надеждата да бъде благословен с "мирен ангел, верен наставник, пазител на нашите души и тела". В църковната молитва пък присъстват думите: "Да ни ограждат с покрова на крилете на невеществената си слава и ни избавят от беди".

Свети архангел Михаил е „пазител на душите и борец против злото“ затова често е рисуван с огнен меч и копие, с което пробожда дявола. В православната именна традиция няма друг божи хранител с толкова много длъжности: „вожд на небесните сили“, „борец против духовете на тъмнината“, „защитник на християните от дявола“, „предводител на христовите армии срещу езичниците“, „пазител на нашите души“ и „душевадец“. Ето тази, последната, като че ли е една от най-важните му мисии —

Архангел Михаил е пратеник на Бога, който прекъсва земния ни път, той прибира душата на човека.

Колкото по-праведен е бил човек през времето на земния си път, толкова по-чиста отива душата му при Архангел Михаил. Ето защо, той се изобразява като ангел, който се спуска при умиращия и с нож или сабя изважда душата му.

Архангел Михаил отвежда изтръгнатата от тленното тяло душа в отвъдния свят, където заедно със своя събрат Свети Петър я отправя в райската градина или във врящия казан на пъкъла, според това дали е праведна или греховна. По тази причина в християнската иконографска традиция Архангел Михаил се изобразява или с окървавен нож в ръце, или държащ везни, с които измерва човешките грехове.

Църковният празник посветен на Свети архангел Михаил и небесните безплатни сили на 8 ноември се празнува и като народен известен под името Архангеловден или Рангеловден.

Според българските народни вярвания Архангел Михаил бил един от братята светци-юнаци, на когото при подялбата на света се паднали мъртвите души. Той взима душата на умиращия, подавайки му обикновено ябълка (китка). По тази причина той бива възприеман от населението като ангел на смъртта и оттук идват народните му названия – душовадник. Народният фолклор го представя и като красив, млад момък, който изважда душата с нож или сабя от тялото на човек. Макар да е нарамен с тежка задача, народните вярвания представят светията като състрадателен и справедлив - смята се, че е глух - за да не чува жалбите на осиротелите. Казват, че, ако мъртвият си отива с усмивка, значи свети Рангел му е дал ябълка, а ако умира в конвулсии, светията

му е подал да изпие горчива чаша.

Трапезата в чест на Архангел Михаил е празнична — коли се курбан и се пекат така наречените рангеловски хлябове, които са два вида: боговица и рангелово блюдо. Освен това, в задължителните ястия на софрата се включват и овнешко или шилешко, варено жито, фасул и червено вино.

Деня на Събора на Свети архангел Михаил и небесните безплътни сили се празнува и като професионален празник на Българската полиция. Честването на 8 ноември като професионален празник на българските полицаи е въведено през 1924 г. по инициатива на софийския градоначалник - о. з. подполковник Георги Кисъов. За определяне на светеца-патрон на полицията е потърсена консултация от Светия Синод на Българската православна църква.

Софийският митрополит Стефан дава писмено мнение, с което изяснява: “Всички ангели, които са отредени да се борят за мира и правдата, за реда и справедливостта, се намират под началството на великия Архистратиг Михаил. Този празник, който олицетворява и на небето ред, власт и дисциплина и царуване на истината, правдата и любовта, много подходда за патронен празник на полицията, която има за цел да се грижи за реда, спокойствието, сигурността и спазване на законите в страната, чрез които се гарантират животът, имотът и свободата на гражданите”. Вследствие на това църковно мнение, през септември 1924 г. вътрешният министър Русев нарежда на столичния градоначалник и окръжните управители да се чества Св. архангел Михаил като патронен празник. Така 8-ми ноември е честван като професионален празник на полицията от 1924 до 1943 г. Честването на 8 ноември деня на Събора на Свети архангел Михаил и небесните безплътни сили е преустановено след 9.09.1944 г. След 55-годишно прекъсване, с решение на Министерския съвет, традицията е възстановена през 1998 г.

На Архангеловден 8 ноември повод да почерпят за именният си ден имат: Ангел, Ангела, Алина, Ангелина, Ангелинка, Анжело, Анжела, Архангел, Гавраил, Гаврил, Мила, Милко, Милка, Милан, Милен, Милена, Миленка, Михаил, Михаел, Михаела, Михаила, Огнян, Огняна, Пламен, Пламена, Рада, Ради, Радивой, Радина, Радка, Радко, Радул, Радмила, Радослав, Радослава, Ростислав, Ростислава, Радостин, Радостина, Райко, Райна, Райчо, Рангел, Рая, Раян, Руси, Серафим.
